

Paddenindex haalt diepterecord

Op 23 januari 2008 haalde Natuurpunt de nationale pers met de uitzonderlijk vroege start van de paddentrek. Reden: de op één na warmste januarimaand ooit sinds het begin van de metingen in 1833. De gemiddelde temperatuur bedroeg 6,5°C. Het record van 2007 werd hiermee net niet gebroken: toen was het in januari nog iets warmer, met een gemiddelde van 7,2°C.

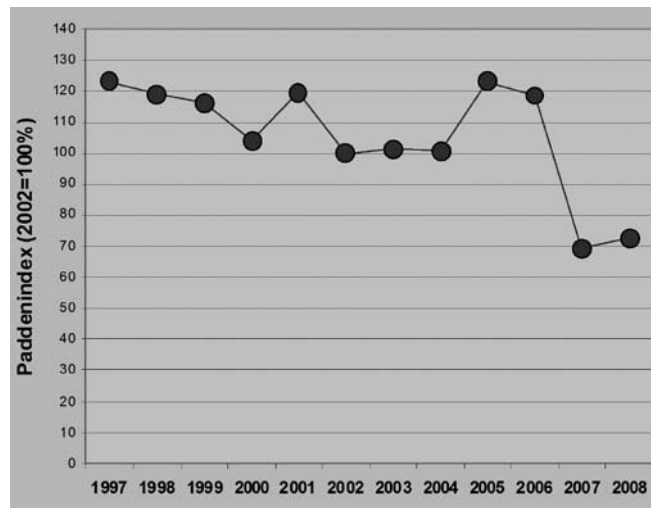
DOMINIQUE VERBELEN

Te vroeg opstaan is dodelijk

So what? Wat is er fout met wat vroeger uit winterslaap ontwaken? Veel, want in gematigde klimaatzones stapelen amfibieën in de nazomer energiereserves op in de vorm van vet. Die vetreserve is nodig om de winterslaap levend door te komen. Tijdens normale winters lukt dat prima: de stofwisseling verloopt dan heel traag en de reserves worden mondjesmaat opgebruikt. Maar tijdens extreem zachte winters draait het vierkant. Amfibieën raken in de war: moeten ze nu slapen of ontwaken? Is het nog winter of begint de lente? De stofwisseling verloopt heel wat sneller, opgespaarde vetten worden te snel verbrand en veel winterslapende kikkers, padden en salamanders halen het voorjaar niet omdat ze uitgehongerd zijn.

Winterprik na warmtegolf

Maar het kan nog erger. De recordwarme winters van de voorbije twee jaar waren ook bijzonder grillig. Op een heel warme aanzet volgde een winterprik, daarna kwam er weer een warmtegolf en vervolgens een schaatsweek. Warm, koud,

De paddenindex gaat sterk negatief na de recordzachte winters van 2006-2007 en 2007-2008 (grafiek: Marc Herremans)

warm, koud... Het inwendige computertje van de amfibieën sloeg op hol. Telkens wanneer amfibieën ontwaken tijdens zo'n winterse warmtegolf, verbruiken ze een deel van hun vetvoorraad. Bij een volgend winteroffensief gaan ze opnieuw in winterslaap... met te weinig vet om de rest van de winter door te komen. Zij die wel het einde van de winter halen, hebben vaak te veel energie verbruikt, waardoor ze het voortplantingsseizoen beginnen met een zwakke lichaamsconditie. En net die verminderde conditie zorgt ervoor dat het aantal en de kwaliteit van de afgezette eitjes lager is dan normaal: het begin van een neerwaartse spiraal. Uit weinig, slechte eitjes komen immers nog minder, zwakke nakomelingen en voor je het weet, komen algemene soorten als gewone pad in de gevarenszone terecht.

Paddenindex

Loopt het dan zo'n vaart? Misschien niet, misschien wel. Op basis van een aantal langlopende paddenoverzetacties stelde Natuurpunt een 'paddenindex' op. Tussen 1997 en 2006 bleek er telkens een schommeling van circa 20% te zijn. Maar na de recordwarme winter van 2006-2007 stortten de overzetcijfers spectaculair in en stond de paddenindex op -40%, een nooit gezien diepterecord! Natuurpunt houdt de vinger aan de pols, maar vreest toch dat de negatieve invloed van milde winters op het overleven van amfibieën structureel zou kunnen worden. De winter 2007-2008 liet alweer een negatieve paddenindex optekenen en beetje bij beetje lijkt er een crashtrend te ontstaan met de gewone pad als meest uitgesproken slachtoffer.

